

The Pill’de açtığı sergisinde resim ve heykeli iki ya da üç boyutlu değil 2.1, 2.9 gibi ondalık bir tutumla birbirine yaklaştırmayı hedefleyen İrem Günaydın, “Salad Cake, imgelerin ve nesnelerin büyük düzlükleri ve derinlikleri olmadan, orta seviyelerde ve ondalık rakımlarda neler olabilecekleri fikri etrafında toplanan bir sergi,” diyor.

Resimdeki gerçeği anlatacağım sana!

MELİKE BAYIK
melike.bayik@gmail.com

İrem Günaydın’ın The Pill’de açılan “Salad Cake” isimli sergisi, sanatçı tarafından yazılan bir mektup etrafında sanat tarihinin ana iki disiplini resim ve heykeli ondalık bir tutumla yaklaşıyor. Sergide resim ve heykel, iki buçuk boyutlu bir kurguda birbirlerine epey yaklaşıyor. Film, barölyef heykel, kabartma baskılı kumaşlar, ipek baskı ve stencil teknikleriyle oluşturulmuş resimsel yapıtlar, neyin sanat eserinin yanında, dışında, ona eklenen ve ondan ayrılabilen olabileceğiyle ilgili kararları tartışmaya açıyor. İrem Günaydın’la hayal gibi algılanan sanatsal hakikatleri ele aldığı sergisini konuştuk...

Öncelikle “Salad Cake” isimli serginizin kavramsal ve biçimsel çerçevesinden söz edelim isterim. Sergiyi kurgularken nasıl bir süreçten geçtiniz?

“Hiç salatadan pasta olur mu? Neden olmasın!” diye başladım. Salata ana yemek mi yoksa garnitür olarak mi sipariş edilir? Genellikle bir öğünde ana yemeğin yanında veya ona ek olarak tüketilir gibi bir algı var. İnternette pastaların salatadan yapıldığı bir Vegedeco salata kafesine rastladım. Burada pastaların “hamuru” soya unundan ve “krema”sı tofudan yapılıyor. İçleri turp, havuç, salatalık gibi çeşit çeşit marine edilmiş, doğranmış ve pişmiş sebzelerle dolduruyor. Kafenin sahibi ürünlerini şöyle tanıtır: “Ne pasta ne de salata, ama salata pasta. Kahvaltıda, öğle yemeğinde yiyebilirsiniz ama akşam yemeğinde bir kadeh şarap eşliğinde de çok iyi gider.” Bir salatanın hangi malzemelerle hazırlanabileceği ve ne zaman yenebileceğine dair algıları değiştiren bu tutum benim bu sergiye dahil ettiğim işleri üretirken gösterdiğim tutumla eş: Sanat

➤ Sanatçının “Decimal Fraction” isimli çalışması.

➤ “Salad Cake”; sanat mecralarına atanan kavram ve tutumları tartışmaya açıyor.

◀ Sanatçı İrem Günaydın, “Sergideki mektup kulağa her ne kadar gerçeküstü gelse de aslında son derece ayakları yere basan bir metin” diyor.

mecralarına atanan iki boyutlu, üç boyutlu, düz, derinlikli gibi stabil kavramlara karşı ondalık tutumlar göstermek; 2.1 ya da 2.9 gibi... Ve tutumlar biçimlere dönüşünce çıkan sonuç; serigrafı, film, barölyef heykel ve kabartma baskılı kumaşlar. “Salad Cake”, imgelerin ve nesnelerin büyük düzlükleri ve derinlikleri olmadan, orta seviyelerde ve ondalık rakımlarda neler olabileceklere fikri etrafında toplanan bir sergi.

Sergide “Flaschenpost: Sana Resimdeki Gerçeği Borçluyum, Onu Anlatacağım Sana” başlıklı bir metin yer alıyor. Bu metnin sergi bütünlüğündeki yeri ve önemi nedir?

Bu ifade benim yazdığım mektubun başlığı ve mektup sergide yer alan filmin dış sesi. “Sana Resimdeki Gerçeği Borçluyum, Onu Anlatacağım Sana”, iki ressam, Paul Cézanne ve Emile Bernard arasındaki bir yazışmadan ödünç aldığım bir ifade. Cézanne, cümleyi ifade eden ve resimdeki hakikat borcunu itiraf eden kişi. Bu ifadeyle cümlenin kendisi ve bağlam arasındaki ayrım bulanıklaşıyor ve hatta birbirine karışıyor. Niyetlenilen eylemin (resimdeki hakikati anlatmak) gerçekleşme ihtimalinden çok, ifadenin tesiri altında kalıyoruz. Bu performatif ifadeye bir kelime daha ekledim: “flaschenpost”, Almandaca “şişedeki mesaj” anlamına geliyor. Yazar-okuyucu, sanatçı-izleyici arasında eninde sonunda, bir şekilde kurulan ya da hiç kurulamayan ilişkiyi en iyi ifade ettiğini düşündüğüm kelime. Bir mektup (bir sanatçının pratiği, bir yazarın eseri, bir yönetmenin filmi) her zaman sahibine ulaşır; ya üzerinde yazan adrese direkt ulaşır, ya kazara ulaştığı adres aslında gitmesi gerektiği adrestir ya da gitmesi gereken adrese bir süre dolaşıktan sonra (dolaylı yoldan) varır. Mektubun dış ses olduğu film, dört bölümden oluşuyor. Birincisi “Süzgeç”; benim editör olarak elimdeki malzemeleri süzdüğüm bölüm. İkincisi “Maserasyon” (mutfak terminolojisinde meyve ve sebzelerin yumuşamaları için bir sıvıda bekletilmeleri demek); süzıldıktan sonra elimde kalanları yumuşamaları için beklettiğim bölüm. Üçüncüsü “Folding” gene mutfak terminolojisinden bir terim; malzemelerin birbirine karışabilmeleri için ters yüz edilmesi demek. Mektubun içerisindeki farklı ağırlıktaki malzemeleri, karıştırmadan ve çırpmadan ters yüz ederek birleştirdiğim bölüm. Ve son olarak “Yumurtaları Ayırma”; mektupta ismi geçen karakterin yaşarken aldığı tavırların, seçtiği yolların mektubun yazarı (ben) tarafından değerlendirilip kendisine birtakım tuhaf ama yararlı sonuçlar çıkardığı bölüm.

Sergide tuval resimlerinizi de izliyoruz. Üzeyde ahşap bir doku ile birlikte bir masa köşesinin resmi oluşturdu-

ğu kurgusallıkla tuvalerin tam ortasında şeffaf asetat kâğıdına yazılmış çeşitli metinler de izleniyor. Tuvalin genel kurgusu ve asetat üzerindeki metinlerle aktarılmış hedeflenen kavramsal ve estetik çerçeveden söz eder misiniz?

Evet, ipek baskı ve stencil tekniklerini kullanarak lineer perspektif kullanmadan yaptığım sekiz adet resimsel iş. Kompozisyonda iki boyuta düşürülmüş, neredeyse dümdüz edilmiş bir masa ahşap dokusu taklit edilmiş bir arka plana yaslanmış duruyor. Resim tarihinde masa, resim türleri arasında daha az önemli kabul edilen natüromort türünün, üzerinde kompozisyonun ‘ana’ öğelerini taşıması için resmedilmiş yardımcı kompozisyon öğesi olarak yer alır. Tıpkı Cézanne’ın ifadesinin, ifadenin kendisi dışında bir anlam taşımadığı gibi benim masalar da kendileri dışında hiçbir şey taşıyorlar. Kompozisyonu en ekonomik biçimde, masayı ve arka planı geometrik hafızalarına indirgeyerek kurdum. Her bir kompozisyonun üzerine bir not bıraktım. Bu notlarda şeylerin geometrisinden, düzlük ve derinliklerinden, kompozisyon fikrinden ve meccralara atanan boyutların (resim iki boyut, heykel üç boyut) başka türlü olabileme ihtimallerinden bahsediyorum.

“Salad Cake” sergisi, sanat tarihi üzerinden geçmiş ve bugün, ayrıca hayal ve gerçek arasında nasıl bir ilişki kuruyor?

Sergideki mektup kulağa her ne kadar gerçeküstü ve fantastik gelse de aslında son derece ayakları yere basan bir metin. Mektubun içerisinde geçen karakterler sanat tarihinden ve popüler kültürden bilinen önemli figürler: Paul Cézanne, Truva hikâyesindeki tanılar, DJ, René Magritte, sanatçı olmayan İrem (mektupta diğer İrem diye geçiyor), Nicolas Poussin, Bugs Bunny, Flaman ressam Cornelis Gijsbrechts, Matrix filminden Neo ve Morpheus, Hera, Athena, Afrodit, Truva’nın prensi Paris. Bu karakterlerle ilgili bilgiler tamamen tarihsel ve otobiyografik anekdotlar. Mektupta verilen bilgiler kurgu değil fakat bir araya geldiklerinde kurguymuş gibi hissediliyorlar. Bunun da sebebi bence kompozisyon; karakterlerin başka zamanlardan geliyor oluşları ve birbirleriyle buluştuklarında ortaya çıkan tuhaf durum. “Salad Cake” sergisinin varış adresine (neresi bilmiyorum) ulaşmasını umuyorum. Sanatçı İrem ve nicelerinin akıbeti de umarım, mektubun içerisinde ismi geçen, tutumlarını biçimlere dönüştürebilmiş ressamların akıbeti gibi olur. **MS**